

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון ז' בתשרי תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נזיר - כ"ט

1. הטעם שהאיש מדיר את בנו [והאשה לא] - לר' יוחנן כך התקבלה. לריש לקיש כדי שיוכל האב לחנכו במצוות. מה קשה דווקא על ריש לקיש?
 - א. מדוע האשה לא - ותירצו: סבר ר"ל, שרק האיש חייב לחנך בנו במצוות.
 - ב. מדוע שלא יוכל להדיר אף את בתו - ותירצו: סבר ר"ל, שרק את בנו חייב לחנך.
 - ג. מדוע לא יוכל אף להדירו - ותירצו: אכן יכול להדירו אף בנדרים, וכוונת המשנה שאצ"ל בנדרים שאין ניוול, אפילו בנזירות שיש ניוול, מדירו.
 - ד. כיצד יש כח הקרובים למנוע מהאב לחנך את בנו - ותירצו: כל חינוך שאין קרוביו מחשבים אותו, בזיון הוא ולא נוח לנער.
 - ה. כל הקושיות הנ"ל אינם קשות לר' יוחנן - כיון שבכל אלו כך התקבלה ההלכה.
 - ו. בשלמא לר' יוחנן - נזירות הבן היא מהתורה ולכן יכול העשה של גילוח כל הראש לרחות לא תעשה של 'לא תקיפו', אבל לריש לקיש כיצד עובר על איסור בשביל חינוך. ותירצו: סבר ר"ל שהקפת כל הראש מדרבנן, וחינוך גם מדרבנן ודוחה הקפה דרבנן.
 - ז. בשלמא לרבי יוחנן - שהנזירות מדאורייתא לכן מגלח ומביא קרבן, אבל לר"ל שזה רק מדרבנן הרי הוא מביא חולין לעזרה. ותירצו: סבר ר"ל שחולין בעזרה אסורים רק מדרבנן.
 - ח. בשלמא לרבי יוחנן - הכהן אוכל עוף החטאת שנמלק, כיון שהוא קרב מדאורייתא, אבל לריש לקיש שמדאורייתא אינו חייב, הרי אוכל נבילה. ותירצו: סבר ר"ל כר' יוסי בר יהודה שרק מדרבנן לא מועיל לעוף מליקה וחייב בשחיטה, וכן שחולין בעזרה לאו דאורייתא.
2. ר' יוסי בר' יהודה - 'והזב את זובו ולזכר ולנקבה' מה למדו מההיקש של זכר לנקבה?
 - א. כשם שזכר מביא קרבן על הודאי, [כגון שאכל חלב, מביא בהמה], כך נקבה מביאה קרבן על הודאי [כגון יולדת שמביאה חטאת העוף] וכשם זכר מביא אשם תלוי על הספק, כך נקבה מביאה חטאת אף אם היא ספק יולדת.
 - ב. ומה זכר - ממין שהוא מביא על הודאי [בהמה] מביא על הספק, אף נקבה - ממין שהיא מביאה על הודאי [עוף] מביאה על הספק.
 - ג. אבל אין להקיש - כשם שבזכר נאכל האשם תלוי לכהנים, אף בנקבה תאכל חטאת העוף לכהנים, כיון שיש לפרוך דווקא בזכר שהוא ספק איסור אחד, הותר לאכול. אבל בנקבה יש ספק על שני איסורין ולא הותר.
3. מה הם שני האיסורין שיש בספק חטאת העוף של נקבה?
 - א. להו"א - אם אינה חטאת אין מליקתה מתירתה ויש בה איסור נבילה, ועוד יש בה חולין בעזרה.
 - ב. ומוכח בזה שלר' יוסי בר' יהודה איסור חולין בעזרה וחובת שחיטה בעוף הם מדאורייתא, וסותר לכאורה למה שאמרו לעיל בשמו שזה דרבנן. ונדחה - יתכן שפירוש הברייתא שזה נראה כמי שעובר על שני איסורין שהם מדרבנן.
4. עד מתי מדיר את בנו בנזיר - לרבי: עד שיביא שתי שערות. לרבי יוסי ברבי יהודה: עד שיגיע לעונת נדרים שיכול לנדור בעצמו. במה נחלקו?
 - א. להו"א - בטעם שהאב יכול להדיר את בנו - רבי סבר: כדברי ר' יוחנן שהלכה היא בנזיר, ונאמרה הלכה זו כל זמן שהוא קטן. ור' יוסי ברבי יהודה סבר כדברי ר"ל: לחנכו במצוות, וכיון שיודע לידור בעצמו, האב לא מחוייב לחנכו.
 - ב. ונדחה - לכו"ע הלכה היא בנזיר, ונחלקו - לרבי: מופלא הסמוך לאיש [גיל 12 שיודע לידור] נדרו חל מדרבנן, ולכן כשאביו מדירו שזה דאורייתא נדחה הדרבנן, ולר' יוסי בר' יהודה: מופלא הסמוך לאיש דאורייתא הוא, ולכן כבר אין כח באביו להדירו יותר.
 - ג. ואיבעית אימא - לכו"ע - כדי לחנכו במצוות, ובמופלא הסמוך לאיש מדרבנן חל נדרו. אלא שלרבי: יבא דין חינוך דרבנן וידחה דין מופלא הסמוך לאיש, ור' יוסי בר' יהודה סבר שאינו דוחה.

המעשה ברבי חנינא יובא בדף הבא